

Як бачимо, сучасні соціально-економічні процеси на ринку праці України переживають глибокі трансформації. Становлення нового ринку праці поряд з класичними формами пропонує нестандартні форми зайнятості. Нестандартні форми зайнятості привабливі для багатьох суб'єктів: організацій, бізнесу, держави, менеджменту усіх ланок. У зв'язку з цим державні органи регулювання повинні стимулювати і підтримувати зазначені форми зайнятості у межах правових норм. Відповідно, вченим поява цих форм дає підґрунтя для ширшого наукового аналізу.

Список літератури

1. Dekker R., Kaiser L. Atypical or Flexible? How to define Non-Standard Employment Patterns — The Cases of Germany, the Netherlands and the United Kingdom. Colchester : University of Essex, 2000. 62 p
2. Сотнікова Ю.В. Трансформація форм зайнятості в умовах інформаційного суспільства XXI ст. / Ю. В. Сотнікова, Е. Р. Степанова, Д.С. Касьмін // Бізнес Інформ. — 2018. — № 4. — С. 191-197. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2018_4_28
3. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/803-12>

УДК 331.556.4:314.748

Жук Р.В., аспірант
Університет банківської справи
м. Київ, Україна

ОЦІНКА ОБСЯГІВ ЗОВНІШНЬОЇ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЗА ДАНИМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

За різними оцінками кількість трудових мігрантів з України в 2019 році досягла 2,25–2,75 млн осіб і має тенденцію до зростання. Трудові мігранти витрачають частину зароблених ними грошей в Україні, або безпосередньо, або здійснюючи грошові перекази своїм близьким і рідним. Таким чином, зароблені ними гроші збільшують рівень споживання у країні та підвищують рівень життя. Крім того, такі перекази сприяють стабілізації валютного ринку, адже за оцінкою НБУ їх загальна сума у 2019 році склала 11,9 млрд дол. США,

що приблизно дорівнювало 7,7 % ВВП України [1]. У 2019 році загальна сума переказів майже повністю покрила негативне сальдо торгівлі товарами та послугами, і перевищила сукупне сальдо прямих і портфельних іноземних інвестицій в економіку України [2].

Для аналізу впливу зовнішньої трудової міграції на економіку важливим є пошук, систематизація та обробка статистичних даних. Одним з джерел інформації про міжнародну міграцію є статистика ООН, що базується на даних, які ООН періодично отримує від держав-учасниць. Достовірність цих даних висока, тому що країни-реципієнти мігрантів зазвичай ведуть ретельніший облік мігрантів, ніж країни-донори. Статистика довгострокових мігрантів є корисною для аналізу трудової міграції, адже велика частка трудових мігрантів з часом адаптується у нових країнах і переходить у категорію довгострокових мігрантів.

Остання доповідь ООН щодо міжнародної міграції вийшла у 2019 році [4] та є продовженням попередніх доповідей 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 та 2015 років. Для аналізу був вибраний період з 2000 по 2019 рік. Дані щодо країн, де проживає найбільша кількість мігрантів з України, наведені у табл. 1.

Таблиця 1

**КІЛЬКІСТЬ МІГРАНТІВ З УКРАЇНИ
ЗА КРАЇНОЮ ЇХНЬОГО ПРОЖИВАННЯ, тис. осіб**

	2000	2005	2010	2015	2019
Російська Федерація	3541,8	3293,9	2978,2	3269,9	3269,3
США	282,1	298,8	325,0	383,6	414,2
Казахстан	248,3	283,1	317,8	338,0	353,2
Італія	13,7	117,9	213,6	222,9	246,4
Німеччина	155,3	186,1	211,3	220,1	241,5
Білорусь	234,2	230,9	227,7	225,7	222,9
Польща	321,0	263,5	214,2	206,5	218,7
Ізраїль	164,3	146,8	131,0	135,1	131,4
Узбекистан	131,1	132,9	129,6	124,6	124,3
Чеська Республіка	16,4	73,9	124,2	100,7	110,4
Іспанія	2,1	61,2	79,8	81,6	94,1
Канада	52,5	57,2	65,5	72,6	77,8
Всього по 12 країнах	5 162,8	5 146,2	5 017,9	5 381,5	5 504,1
Інші країни	434,1	421,4	415,5	359,3	396,9
ВСЬОГО	5 596,9	5 567,6	5 433,3	5 740,8	5 901,1

Для детального аналізу динаміки змін числа мігрантів з України у 12 країнах, які вказані у табл. 1, використали статистику смертності населення від Світового Банку [3]. Використовуючи коефіцієнти смертності було розраховане зменшення чисельності мігрантів з України для кожної з цих країн через смертності, відповідно, кількість мігрантів з України, яка була б у цій країні без притоку «нових» мігрантів.

Розрахунки базувалися на припущенні, що показник смертності в середовищі вихідців з України дорівнює середньому у відповідній країні. Показники в'їзду «нових» українських мігрантів до 12 країн були розраховані як різниця між розрахунковою чисельністю «старих» мігрантів і даними ООН на кінець відповідного періоду. Результати розрахунків наведені у табл. 2.

Таблиця 2

**РОЗРАХУНКОВІ МІГРАЦІЙНІ ПОТОКИ
ЗА ПЕРІОД З 2000 ПО 2018 РОКИ, ТИС. ОСІБ**

	2000—2004	2005—2009	2010—2014	2015—2018	Всього
Російська Федерація	9,8	-53,0	524,8	180,1	661,7
Італія	105,0	101,9	20,4	32,8	260,1
США	28,9	38,8	72,3	43,4	183,5
Казахстан	48,0	48,3	34,5	26,4	157,2
Німеччина	39,1	35,4	20,8	31,8	127,1
Чеська Республіка	58,4	54,3	-16,7	14,0	110,0
Іспанія	59,1	21,7	5,4	15,5	101,8
Білорусь	13,6	13,4	14,0	9,4	50,4
Канада	6,8	10,5	9,8	7,7	34,8
Узбекистан	7,3	1,2	-1,5	2,4	9,3
Ізраїль	-12,4	-11,4	7,7	-0,9	-16,9
Польща	-41,2	-35,9	3,5	20,9	-52,7
ВСЬОГО	321,1	223,3	673,4	374,9	1592,7

З отриманих результатів видно, що найбільше довгострокових мігрантів з України прибуло до Російської Федерації. Друге місце за кількістю мігрантів з України протягом цього періоду займає Італія, яка поряд з Іспанією та Чеською Республікою залишається

привабливою країною для українських заробітчан. Від'ємні значення у табл. 2 означають, що мігранти українського походження виїздили з цих країн до інших. Масова трудова міграція українців до Польщі поки що не мала такого ж сильного впливу на довгострокову міграцію. Можна оцінити, що за період з 2000 по 2018 роки близько 1 593 тисяч осіб емігрували з України до вказаних країн.

Список літератури

1. Грошові перекази 2019 рік. [Електронний ресурс] / Національний банк України. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/statistic/sector-external/data-sector-external#1>
2. Платіжний баланс України 2019 рік. [Електронний ресурс] / Національний банк України. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/statistic/sector-external/data-sector-external#1>
3. IndexMundi, CIA World Factbook. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.indexmundi.com/g/g.aspx?c=xx&v=26>
4. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. International Migrant Stock 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp>

УДК 340.342

Зайцев Ю. К.

д.е.н., професор кафедри менеджменту та економіки
Міжнародний європейський університет, м. Київ, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ФУНКЦІЙ ПРАЦІ В УМОВАХ НАНОТЕХНОЛОГІЧНИХ РЕВОЛЮЦІЙ І ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Будь-яка суспільна форма існування людства напряму пов'язана з економічним життям, економічною діяльністю людини. Тому, коли мова йде про сутність, зміст, ключові ознаки будь-якої цивілізації слід виходити з аналізу специфіки історичних умов формування суспільного виробництва, процесу праці, системи економічних і соціально-трудова відносин. Не зважаючи на значну кількість визначень сутності та структурних складо-